

9 Ιανουαρίου 2014

Ηγούμενος Εφραίμ: “Οι αμαρτωλοί λογισμοί...”

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Οι λογισμοί είναι κομμάτι του εαυτού μας ; Είναι μέρος της σκέψης μας ; Πως γεννιούνται και πως καταπολεμούνται . Πως καταφέρνει ο άνθρωπος να νικάει ή να προσεγγίζει τα παράγωγα αυτά του καλού και του κακού.

Το γνωστό ρωσικό περιοδικό «Σλαβιάνκα» φιλοξένησε μια ουσιαστική συνέντευξη του ηγούμενου της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου αρχιμανδρίτη Εφραίμ με κεντρικό θέμα: «Οι αμαρτωλοί λογισμοί»

Ο γέροντας Εφραίμ που είναι γνωστός σε όλους για την δύναμη των πνευματικών του λόγων και για την καθαρότητα με την οποία ξέρει να περιγράφει σύνθετα νοήματα , έδωσε και τώρα μια ξεκάθαρη εικόνα για τους αμαρτωλούς λογισμούς ενώ τόνισε ότι υπάρχουν και αυτοί οι λογισμοί που μας κάνουν ακόμη πιο δυνατούς πνευματικά.

Η αλήθεια είναι ότι πολλοί από μας δεν γνωρίζουμε την πορεία των λογισμών και το πόσο μπορούν να φθείρουν την πνευματική μας ακεραιότητα ή και την προσπάθειά μας να βαδίσουμε προς αυτήν .

Τι είναι οι λογισμοί , πως ξεπηδούν στην καθημερινότητά μας , πως τους αναγνωρίζουμε και πως τους διαχειριζόμαστε είναι μερικά από τα θέματα που φωτίζει ο γέροντας Εφραίμ .

Απόσπασμα της συνέντευξης αυτής σας παρουσιάζουμε παρακάτω έτσι όπως δημοσιεύθηκε στο ρωσικό περιοδικό «Σλαβιάνκα»:

Τι είναι οι αμαρτωλοί λογισμοί και ποια είναι η πνευματική τους υπόσταση;

Είναι σκέψεις που αντιτίθεται στο θέλημα του Θεού και κινούνται στο χώρο της διανοίας του ανθρώπου είτε από την δική του θέληση είτε όχι . Ο νους είναι αεικίνητος και είτε ο ίδιος παράγει λογισμούς είτε εξωτερικοί παράγοντες τους προβάλλουν συνεχώς πάνω στην οθόνη του νου.

Από πού προέρχονται οι λογισμοί ;

Έχουν ως πηγή την εμπαθή καρδιά του ανθρώπου ή τους ίδιους τους δαίμονες . Ο ίδιος ο Χριστός αποκαλύπτει : « Εκ της καρδιάς εξέρχονται διαλογισμοί πονηροί , φόννοι μοιχεία, πορνεία, κλοπαί, ψευδομαρτυρίες , βλασφημίες.»(Ματθ. 15,19)

Τα πάθη του ανθρώπου παράγουν και τρέφονται με αμαρτωλούς λογισμούς . Οι δαίμονες είναι συγκεκριμένα όντα που τρέφουν ένα υπερβολικό μίσος για τον άνθρωπο και επιβουλεύονται με κάθε τρόπο την σωτηρία του ανθρώπου . Κύρια

εργασία τους είναι να σπέρνουν κακούς , πονηρούς , αισχρούς, αμαρτωλούς , βλάσφημους λογισμούς στην διάνοια του ανθρώπου.

Υπάρχουν βέβαια και οι θεϊκοί λογισμοί που πηγή τους έχουν τον ίδιο τον Θεό ή τους Αγίους , οι οποίοι ενθαρρύνουν τον αμαρτωλό άνθρωπο σε μετάνοια , φέρνουν παρηγορία στους παντοιοτρόπως θλιβομένους , φωτίζουν τους ενάρετους ώστε «να ερευνούν τα βάθη του Θεού» (Α' Κορ. 2,10)

Η πνευματική προκοπή του ανθρώπου φαίνεται κυρίως και από την ποιότητα των λογισμών που έχει . Να καλλιεργούμε τους αγνούς , τους αγίους, τους θεϊκούς λογισμούς. Να κάνουμε τον νου μας ένα εργοστάσιο καλών λογισμών όπως έλεγε ο μακάριος Γέροντας Παΐσιος.

Πώς να εντοπίσουμε τους λογισμούς και πως διαφέρουν από τις αμαρτωλές σκέψεις;

Μόνο με την νήψη μπορούμε να τηρούμε τον νου , να προσέχουμε και να εντοπίζουμε τους λογισμούς μας. Η νήψη είναι η εγκράτεια , η προσοχή που επιβάλλω στον νου μου.

Επιτυγχάνεται με την επίκληση του πάντιμου , μεγαλοπρεπούς και γλυκυτάτου ονόματος του Χριστού μας. Η ευχή , το «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με», το μεγαλύτερο όπλο κατά των δαιμόνων και των παθών , είναι αυτή που συγκρατεί τον νου που ελέγχει και τηρεί τους λογισμούς.

Οι λογισμοί είναι σαν τα αεροπλάνα που πετούν στον αέρα . Δεν εξαρτάται από εμάς αν πετούν συνεχώς τα αεροπλάνα στον αέρα. Εξαρτάται από μας και δεν πρέπει να αφήνουμε τους λογισμούς να προσγειώνονται μέσα μας, δηλαδή να τους αποδεχόμαστε , να συγκατατιθέμεθα σε αυτούς.

Ποια είναι η διαφορά μεταξύ της επιθυμίας και των λογισμών;

Η επιθυμία, η διάθεση που έχουμε για να κάνουμε ένα πράγμα, να ζητήσουμε κάτι είναι μια κίνηση της καρδιάς , ενώ ο λογισμός κινείται στον χώρο της διανοίας.

Πρώτα επιθυμούμε και μετά η επιθυμία μας αυτή εκφράζεται εσωτερικά δια του λογισμού ...Η αρχή όμως είναι επιθυμία , Η ρίζα είναι η επιθυμία. Κόβοντας τις αμαρτωλές επιθυμίες ουσιαστικά απαλλασσόμεθα από την επήρεια των αμαρτωλών λογισμών.

Γι αυτό ο Κύριός μας όταν τόνιζε «ο βλέπων γυναίκα προς το επιθυμήσαι αυτήν ήδη εμοίχευσεν αυτήν εν τη καρδία αυτού»(Ματθ.5,28) ήθελε να κόψει την ρίζα του πάθους.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς λέει ότι η διάνοια του πιστού που αγωνίζεται στην προσευχή εύκολα καθαρίζεται από τους λογισμούς , όμως η καρδιά του ανθρώπου που είναι η δύναμη που παράγει τους λογισμούς δεν μπορεί να καθαριστεί αν δεν καθαριστούν συνάμα και όλες οι άλλες δυνάμεις της ψυχής , το επιθυμητικό και το θυμικό .

Πρέπει να εξομολογούμαστε όλους τους λογισμούς μας ;

Οι λογισμοί που εισέρχονται καθημερινά στον νου μας είναι χιλιάδες , είναι αμέτρητοι . Το πλείστον αυτών των λογισμών είναι μάταιοι , αισχροί , αμαρτωλοί . Το ταγκαλάκι ξέρει καλά την δουλειά του και σπέρνει αυτούς τους λογισμούς. Εμείς ευθυνόμαστε μόνο όταν κάνουμε συγκατάθεση σε αυτούς , όταν υλοποιούμε αυτούς τους λογισμούς στην πράξη.

Ανάλογα σε ποια πνευματική κατάσταση βρίσκεται ο άνθρωπος , κρίνεται και η αντιμετώπισή του με τους λογισμούς . Δηλαδή για τους τελείους , οι οποίοι έχουν την τέλεια πνευματική γνώση και επιτήρηση στους λογισμούς , η συγκατάθεση σε έναν αμαρτωλό λογισμό είναι εφάμαρτη. Σε κάποιον όμως που τώρα άρχισε την πνευματική ζωή μπορεί να μην είναι εφάμαρτη .

Ο άνθρωπος που αγωνίζεται σωστά εξομολογείται τους λογισμούς που επιμένουν που τον πιέζουν , που μόνος του με την προσευχή του και τον αγώνα του δεν μπορεί να τους αναχαιτίσει. Δεν είναι δυνατόν κάποιος να εξομολογείται όλους του τους λογισμούς. Αυτό είναι ψυχολογική ασθένεια. Πολλοί έρχονται στην εξομολόγηση με ένα τετράδιο στο οποίο έχουν γραμμένους τους λογισμούς τους , εκατοντάδες λογισμούς που περνάνε καθημερινά από την διάνοιά τους . Αυτό δεν είναι σωστό. Και τον εξομολόγο - πνευματικό κουράζουν αλλά και οι ίδιοι δεν ωφελούνται. Δεν είναι αυτό τήρηση των λογισμών , δεν είναι καρπός νήψεως και πνευματικής προκοπής είναι άρρωστη κατάσταση.

Μπορούμε να προσέλθουμε στο Αγ. Ποτήριο σε περίπτωση αν ακριβώς πριν την Θ.Μετάληψη μας ήρθε ένας αμαρτωλός λογισμός;

Και βέβαια να προσέλθουμε . Τι διαβάζουμε του Αγ. Ιωάννου του Δαμασκηνού πριν από την Θεία Μετάληψη; «Προ των θυρών του ναού σου παρέστηκα και των δεινών λογισμών ουκ αφίσταμαι».

Ο πόλεμος των λογισμών έχει χαρακτηριστεί από τους πατέρες χαλεπός. Στην συγκεκριμένη περίπτωση θέλει άμεση περιφρόνηση αυτός ο λογισμός γιατί τον φέρνει ο εχθρός για να μας στερήσει την ευλογία από την Θεία Κοινωνία. Εκτός αν είναι ένας λογισμός που συνδέεται με κάποιο θανάσιμο αμάρτημα που δεν έχουμε εξομολογηθεί , αλλά νομίζω ότι ένας τέτοιος λογισμός δεν θα μας πολεμήσει εκείνη την στιγμή , ήδη προ πολλού θα ελέγχει την συνείδησή μας.

Υπάρχουν και κάποιοι ιδιαίτερα ολέθριοι λογισμοί που οδηγούν στον πνευματικό θάνατο;

Ναι οι λογισμοί της απελπισίας και της απόγνωσης . Αυτοί οι λογισμοί , λένε οι Πατέρες, είναι σαν να κόβουν το κεφάλι του αγωνιστού, οπότε δεν μπορεί να κάνει τίποτε, δεν μπορεί να πολεμήσει να αγωνιστεί. Ο πιστός δεν πρέπει να ξεχνά ποτέ την αγάπη και το έλεος του Θεού Πατέρα μας σε όποιο βάθος αμαρτωλότητας και αν πέσει. Δεν πρέπει να λησμονεί ότι υπάρχει ελπίδα ότι υπάρχει μετάνοια.

Ο Χριστός δεν ήρθε για να κρίνει τον κόσμο αλλά για να σώσει τον κόσμο . Ο Χριστός τον ληστή , τον κακούργο πάνω στον σταυρό , ρόγχο του θανάτου , δέχτηκε την μετάνοιά του και τον έσωσε , τον έβαλε στο Παράδεισο .

Πρέπει το ανδρόγυνο να αλληλοεξομολογούνται τους λογισμούς τους που έχουν ο ένας για τον άλλο ;

Νομίζω πως όχι . Καλύτερα να λένε τους λογισμούς τους στον κοινό πνευματικό . Να γνωρίζετε ότι ο διάβολος από την στιγμή που κάποιοι θα ενωθούν με τα στέφανα του γάμου , έχει βάλει ως στόχο του κάποια στιγμή να τους χωρίσει. Για αυτό υπάρχει ένας πόλεμος που δυστυχώς τα περισσότερα ζευγάρια δεν τον γνωρίζουν . Ενώ στην αρχή του γάμου ήταν όλα μέλι γάλα , η αγάπη ένωνε και τους δύο , μετά αρχίζουν οι διαφωνίες , οι τσακωμοί το «δεν μου αρέσεις» , «δεν σε αγαπώ». Όλα αυτά είναι πόλεμος.

Γιατί τι έγινε μετά από 10 χρόνια γάμου ή και περισσότερα και δεν αγαπά ο ένας τον άλλον ; Καλύτερα το ζευγάρι όταν αρχίζει να αντιμετωπίζει τέτοιου είδους προβλήματα να τα αναθέτει στον κοινό πνευματικό τους, ο οποίος με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος θα τους καθοδηγήσει ανάλογα και με την ευχή του θα αποπέμψει την δαιμονική ενέργεια που έχει εισχωρήσει για να τους χωρίσει. Προς Θεού δεν λέω να μην συζητούν μεταξύ τους οι σύζυγοι που αυτό επιβάλλεται για να υπάρχει ενότητα και αγάπη αλλά να μην λένε ο ένας στον άλλο τους αμαρτωλούς λογισμούς που τους σπέρνει ο διάβολος.

Πώς να πολεμήσουμε τους λογισμούς;

Με την νήψη και την ευχή « Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με». Ο άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης στην Κλίμακα αναφέρει: « Ιησού ονόματι μάστιζε πολεμίους». Οι πολέμιοι είναι τα πάθη μας , οι αμαρτωλοί λογισμοί μας , οι δαίμονες. Δεν υπάρχει αποτελεσματικότερος τρόπος , όταν η ευχή αυτή γίνεται με αυτομεμψία και πόνο καρδιάς.

Αν δούμε ότι ο ένας λογισμός επιμένει και παρόλη την προσπάθεια μας και την προσευχή μας δεν μας αφήνει ήσυχους , τότε είναι καλό αυτόν τον λογισμό να τον εξομολογούμεθα. Η εξομολόγηση είναι πρακτική ταπεινοφροσύνη και «ταπεινοίς ο Θεός δίδωσι Χάριν» (Ιακ. 4,6) Η ντροπή που θα νιώσουμε μπροστά στον πνευματικό με την εξομολόγηση του αμαρτωλού αυτού λογισμού , θα μας δικαιώσει ενώπιον του Θεού και ο Θεός θα μας απαλλάξει από την ενέργεια αυτού του πάθους, του αμαρτωλού λογισμού .

Επίσης είναι πολύ καλό αλλά αυτό θέλει πολλή επιμέλεια , να καλλιεργούμε καλούς λογισμούς και να περιφρονούμε τους αμαρτωλούς , τους κακούς λογισμούς.

Η περιφρόνηση που θα δείξουμε στους κακούς που σπέρνει ο διάβολος , θα κάνει τον ίδιο διάβολο να σκάσει , να τραπεί σε φυγή , γιατί ο διάβολος είναι υπερόπτης , θέλει να τον προσέχουν, να ασχολούνται μαζί του , δεν ανέχεται να τον περιφρονούν .

Αν μπορείτε να καλλιεργήσετε αυτόν τον τρόπο , είναι ο πιο αναίμακτος όπως έλεγε και ο Άγιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης. Να ζητούμε την ειρήνη την χαρά , την αγάπη του Χριστού και να μην προσέχουμε τον κακό μας εαυτό , τα πάθη , τους αμαρτωλούς λογισμούς . Να έχουμε το πρόσωπό μας στραμμένο- όλο το είναι μας- προς τον Χριστό και να ζητούμε το πρόσωπό Του , το έλεός Του . Έτσι σιγά σιγά χωρίς να το καταλάβουμε αγιαζόμαστε , φεύγει ο παλαιός άνθρωπος με τις επιθυμίες του και τους λογισμούς του , που μας ενοχλούσε και ενδυόμεθα τον καινόν , τον «κατά Θεόνκτισθέντα» Εφεσ.4,24)

Πηγές : Σλαβιάνκα- briefingnews.gr